

Zpráva ze zahraniční pracovní cesty:

Pracovní cesta zástupců Kontrolního výboru PS PČR vedená místopředsedou sněmovny

Místo konání: Japonsko – Tokio, Kjóto

Termín konání pracovní cesty: 3. – 10. 4. 2016

Účast za NKÚ:

Mgr. Zdeňka Horníková, viceprezidentka NKÚ

RNDr. Sylva Müllerová, ředitelka odboru mezinárodních vztahů

Ostatní účastníci:

Za ČR:

Ing. Jan Bartošek, místopředseda sněmovny, Vladimír Koníček, předseda Kontrolního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, JUDr. Štěpán Stupčuk, místopředseda výboru, Ing. Roman Kubíček, Ing. Jaroslav Lobkowicz, členové výboru.

Účastníci jednání v Japonsku - viz v textu této zprávy, p. Petr Holý - tlumočnick.

Úvod

Delegace Kontrolního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR (KV) vedená místopředsedou sněmovny uskutečnila pracovní cestu do Japonska, kde se v Tokiu zúčastnila jednání v Radě pro audit Japonska, jednání na japonském ministerstvu financí, dále setkání v japonském parlamentu, ve sněmovně reprezentantů i v japonském kontrolním výboru. V Kjótu proběhla jednání na radnici města a v kontrolní komisi města. Cesta byla zorganizována na základě pozvání japonské strany recipročně k její návštěvě v ČR, v Kontrolním výboru PSP ČR a na NKÚ v říjnu 2015. Zástupci NKÚ se cesty účastnili rovněž na základě pozvání KV.

Dále proběhlo setkání s velvyslancem ČR v Japonsku, panem Tomášem Dubem, který se zúčastnil i většiny jednání a velvyslanectví spolupracovalo při přípravě a zajištění cesty.

Shrnutí hlavních bodů jednání

Pondělí 4. 4.

V podvečerních hodinách přílet do Tokia, doprovod z velvyslanectví ČR v Japonsku, ubytování.

Úterý 5. 4.

Dopoledne proběhla jednání v **Radě pro audit Japonska** (Board of Audit of Japan, SAI), partnerské organizaci NKÚ. Jednání za japonskou stranu vedl p. Teruhiko Kawato, předseda Rady. Dále se jednání za japonskou stranu účastnil p. Akira Mamura a p. Masayuki Watanabe, asistenti generálního tajemníka, pí Harumi Katsumata, ředitelka odboru mezinárodních vztahů, p. Masaaki Tanino, vrchní ředitel, p. Teruo Arakawa, ředitel odboru finančního auditu a další. Po úvodních slovech, kdy předseda

SAI Japonska poděkoval za přijetí japonské delegace minulý rok v České republice na NKÚ a zmínil několik známých osobností české hudby a literatury, které jsou v Japonsku velmi oblíbené (např. Smetana, Janáček, Dvořák, Čapek, Kafka, Kundera), pan Bartošek, místopředseda sněmovny poděkoval za přijetí delegace a zmínil, že následující rok je rokem české kultury v Japonsku, viceprezidentka NKÚ představila českou delegaci a činnost a aktivity Nejvyššího kontrolního úřadu včetně jeho mezinárodního zapojení; následovalo vlastní jednání.

Rada pro audit - japonská SAI je typem organizace, jejíž nezávislost je daná ústavou, kontroluje státní závěrečný účet a ty veřejné organizace a instituce, kde jí to stanoví zákon. Dohlíží rovněž na veřejné účty, provádí účetní závěrku státních příjmů a výdajů, kontroluje účetnictví státních agentur. Každoročně předkládá kontrolní zprávu parlamentu, tato zpráva obsahuje závěrky za uplynulý fiskální rok. Rada zahrnuje auditní komisi (kolegiální systém, tři komisaři na období 7 let, z čehož jeden je předsedou Rady) a výkonný generální úřad, kde jsou auditní činnosti rozděleny do pěti auditních oddělení. Rada měla k 1. 1. 2015 celkový počet 1 254 zaměstnanců. Kontrolované osoby jsou rozděleny do dvou kategorií – ty, které Rada musí kontrolovat pravidelně, a ty, jejichž audit Rada provádí podle vlastního uvážení. Během jednání byla podrobněji vysvětlena výroční zpráva SAI Japonska za rok 2015. Dále byl podrobněji diskutován a vysvětlován státní závěrečný účet a úloha SAI Japonska v tomto procesu. Tak jako u nás, je za zpracování SZÚ odpovědné ministerstvo financí, rovněž jeho systém je obdobný. Pro SAI Japonska jsou rovněž důležité vztahy s parlamentem. Základní názorné schéma tvorby a předkládání SZÚ vypracovali japonští kolegové dokonce v češtině.

Další jednání proběhlo na **Ministerstvu financí**, kde delegaci přijal náměstek ministra p. Yusuke Nakanishi, který je zároveň i poslancem dolní komory parlamentu. Celý proces sestavování, schvalování a předkládání SZÚ názorně vysvětluje obdržení materiál. Fiskální rok v Japonsku probíhá od 1. 4. do 31. 3. následujícího roku. Jednání bylo zaměřeno zejména na proces SZÚ v Japonsku, poté se v diskuzi japonští kolegové zajímali, jak tento proces probíhá u nás.

Následoval přesun do **Parlamentu** a přijetí u předsedy **Sněmovny reprezentantů** p. Tadamori Óšimy a místopředsedy p. Tacuo Kawabaty. Předsedu p. Óšimu pozval místopředseda p. Bartošek na návštěvu do České republiky. Předseda také potvrdil vůli vyslyšet návrh českého velvyslance v Japonsku a stát se čestným předsedou organizačního výboru Roku české kultury v Japonsku, kterým bude rok 2017.

Večer se konala na **velvyslanectví ČR v Japonsku** recepce, kterou pořádal mimořádný a zplnomocněný velvyslanec ČR v Japonsku p. Tomáš Dub. Recepce se účastnili i zástupci Rady pro audit a další čeští i japonští představitelé se vztahem k České republice.

Středa 6. 4.

Ráno byla pro delegaci zorganizována prohlídka **japonského parlamentu**. Japonský parlament je dvoukomorový a tvoří jej dolní komora neboli Sněmovna reprezentantů a horní komora neboli Sněmovna radních. Dolní komora má 480 členů volených na čtyři roky, z toho je 300 poslanců voleno v jednomandátových volebních obvodech a 180 podle principu poměrného zastoupení v 11 volebních obvodech. Horní komora má 242 členů, z toho je 96 voleno podle principu poměrného zastoupení v jednom volebním obvodu a 146 poslanců ve 47 volebních obvodech totožných s prefekturami. Funkční období v horní komoře je šest let. Parlament tvoří rozsáhlý komplex budov. Parlament se poprvé sešel v roce 1889, svou současnou podobu získal v roce 1947 po přijetí poválečné ústavy.

Po prohlídce budovy následovalo jednání s **Kontrolním výborem Sněmovny reprezentantů** v čele s jeho předsedou p. Kenkó Matsuki. Jednání se účastnilo dalších devět poslanců za různé politické

strany. Tématem jednání byl mj. opět proces projednávání SZÚ, tentokrát z pohledu sněmovny, rovněž např. řešení situace, kdy SZÚ není schválen, dále způsob práce s auditními zprávami Rady pro audit, politická příslušnost funkce předsedy kontrolního výboru. Japonské představitele zajímalo, zda u nás existují pravidla pro zastoupení členů KV v koaličních a opozičních stranách ad. Japonci nemají omezení, co se týká zastoupení v počtu výborů, předseda byl např. v osmi výborech, zatímco v ČR je toto omezeno na dva výbory. Další diskuze byla zaměřena na postavení, úlohu a náplň činnosti kontrolních výborů v obou parlamentech.

Následoval oběd v parlamentu se členy KV, odpoledne a večer prohlídka Tokia.

Čtvrtek 7. 4.

Odjezd na nádraží, vlakem přejezd do **Kjóta**, zkrácená prohlídka císařského paláce a zámku Nidžó vzhledem k nepříznivému počasí, ubytování.

Pátek 8. 4.

Dopoledne proběhla krátká prohlídka Kjóta, zejména chrám Ginkakudži a poté se konalo jednání na **radnici města Kjóta**, které je bývalým hlavním městem Japonska a také partnerským městem Prahy. Delegaci přijal místostarosta p. Hiroyuka Fujita, jenž byl v Praze již třikrát, v červnu přijde do Prahy starosta města. Debata byla zaměřena na činnost Poslanecké sněmovny, činnost KV, p. Bartošek seznámil přítomné s plánem na uspořádání výstavy Alfonse Muchy v Japonsku. Diskutována byla rovněž činnost NKÚ.

Dalším navštíveným místem, kde proběhlo jednání, byla **Kontrolní komise města Kjóta**. Zástupci Kontrolní komise - zejména generální tajemník p. Masakazu Momota a jeho zástupce p. Manabu Takasugi seznámili delegaci se svou činností, způsobem nominace, posláním komise a její hlavní politikou a systémem kontroly závěrečného účtu na úrovni místní samosprávy.

Sobota 9. 4.

Odhlášení z hotelu v Kjótu, odjezd do města Nara, které bývalo prvním hlavním městem Japonska. Zde prohlídka parku Nara a poté odjezd na nádraží Kjóto, přejezd vlakem do Tokia, poté na letiště a následný odlet.

Závěry

Reciproční návštěva delegace Kontrolního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR vedená místopředsedou sněmovny společně s viceprezidentkou NKÚ a ředitelkou odboru mezinárodních vztahů se uskutečnila v Tokiu v Radě pro audit Japonska, na ministerstvu financí Japonska, v japonském parlamentu, ve sněmovně reprezentantů a v japonském kontrolním výboru. Ve městě Kjóto proběhlo jednání na radnici města a v kontrolní komisi. Kromě činnosti KV a NKÚ byl hlavním projednávaným tématem státní závěrečný účet, jeho sestavování, předkládání a schvalování.

Úkoly vyplývající pro NKÚ

Pro NKÚ z této cesty nevyplývají žádné úkoly. Získané materiály budou předány příslušným kontrolním útvarům.

Získané materiály

Získané materiály (výroční zpráva Rady pro audit, prezentace, proces schvalování SZÚ a další podklady) jsou dostupné u Sylvy Müllerové.

V Praze dne 14. 4. 2016

Zpracovala: RNDr. Sylva Müllerová